

Zitting 1978–1979

15 511

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Tunesië inzake sociale zekerheid; Tunis, 22 september 1978

Nr. 1

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 2 maart 1979. De wens dat deze Overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 1 april 1979.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 1 maart 1979

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van het op 22 september 1978 te Tunis tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Republiek Tunesië inzake sociale zekerheid. (Trb. 1979, 18)¹.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
C. A. van der Klaauw

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek

TOELICHTENDE NOTA

In de op 8 maart 1971 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Nederlands-Tunesische overeenkomst inzake de aanwerving in Tunesië en de tewerkstelling in Nederland van Tunesische werknemers (Trb. 1971, 82) is bepaald, dat deze werknemers dezelfde voordelen op het gebied der sociale verzekeringen zullen genieten als de Nederlandse werknemers (artikel 16, derde lid). Niet geregeld is de wijze waarop de nadelen welke voor de betrokken werknemers kunnen optreden bij de overgang van het sociale verzekeringsstelsel van het ene land naar dat van het andere zoveel mogelijk worden beperkt. Voor Tunesische werknemers kan dit met name van belang zijn, indien zij na beëindiging van hun arbeid in Nederland, naar hun land zijn teruggekeerd. Gebleken is voorts, dat behoefte bestaat aan een regeling van de samenwerking tussen de uitvoeringsorganen van de sociale verzekering van Tunesië en Nederland, waardoor de aanspraken welke de werknemers en de leden van hun gezinnen op grond van premiebetaling ontleen aan de wetgeving van het ene land, ook in het andere land kunnen worden gerealiseerd.

De Tunesische autoriteiten hebben daarom aangedrongen op de totstandkoming van een verdrag inzake sociale zekerheid, mede ter versterking van de samenwerking tussen Nederland en Tunesië. Hoewel het aantal in Tunesië geworven werknemers, vergeleken met andere «wervingslanden», laag genoemd mag worden, is het Tunesische verzoek gerechtvaardigd. In herinnering moge worden gebracht dat ook met een ander Noordafrikaans land, te weten Marokko, een verdrag op het terrein der sociale zekerheid gesloten werd (Rabat, 14 februari 1972, laatstelijk Trb. 1973, 129).

Bij de opstelling van het onderhavige verdrag is gestreefd naar een zo groot mogelijke uniformiteit met die welke het Koninkrijk met andere «wervingslanden» gesloten heeft.²

Zo wil het onderhavige verdrag waarborgen, dat enerzijds de onderdanen van de beide partijen gelijke behandeling ten opzichte van de onderscheiden nationale wetgevingen zullen genieten, en dat anderzijds de werknemers en hun rechtverklarenden de sociale verzekeringsuitkeringen ontvangen ongeacht de plaats waar zij werken of wonen. Deze doeleinden worden bereikt onder meer door het samenstellen van alle tijdvakken welke door de onderscheidene nationale wetgevingen in aanmerking worden genomen voor het verkrijgen en behouden van het recht op uitkering en eventueel voor de berekening van het bedrag van de verschuldigde uitkering, alsmede door het afzien van woonplaatsvereisten.

Evenals soortgelijke, met andere landen gesloten verdragen laat dit verdrag de hier te lande geldende wettelijke regelingen betreffende binnenkomst, verblijf en vertrek van buitenlandse werknemers onverlet. Het doel van het verdrag is immers uitsluitend de coördinatie tot stand te brengen tussen de sociale zekerheidswetgeving van beide landen.

Wat de inhoud van het verdrag betreft, mogen de ondergetekenden volstaan met een toelichting op de belangrijkste artikelen.

Artikel 2 geeft aan op welke wettelijke regelingen inzake sociale zekerheid het verdrag van toepassing is. Opgemerkt zij, dat de verstrekkingen en uitkeringen in geval van ziekte en moederschap en de kinderbijslagen wat Tunesië betreft, geregeld zijn in de wetgeving, bedoeld in het eerste lid, onder B, letter a. Tunesië heeft geen wetgeving betreffende uitkeringen bij werkloosheid. Wat Nederland betreft zij nog opgemerkt, dat de uitkeringen als bedoeld in de hoofdstukken IIIa en IIIb van de Werkloosheidswet niet vallen onder de werkloosheidsuitkeringen, genoemd in het eerste lid, onder A, letter e.

Artikel 4 bevat het hiervoren reeds vermelde beginsel, dat personen op wie het verdrag van toepassing is gelijke behandeling zullen genieten. De in de Nederlandse volksverzekeringen voorziene mogelijkheid van verlaagde premie bij vrijwillige voortzetting van de verzekering in het buitenland staat echter niet open voor Tunesiërs.

² Onder andere met Turkije (5 april 1966, i.l. Trb. 1968, 22), Portugal (12 oktober 1966, i.l. Trb. 1976, 180) en Spanje (5 februari 1974, i.l. Trb. 1974, 210).

Ook het onderhavige verdrag stelt als beginsel dat een werknemer onder wettelijke regelingen valt van het land, waar hij zijn werkzaamheden verricht. *Artikel 8* staat echter toe op werknemers die in dienst zijn van een onderneming in het land van hun woonplaats, de wettelijke regelingen van dit land te blijven toepassen, indien zij voor niet langer dan twaalf maanden in het andere land worden gedetacheerd. Doen zich onvoorziene omstandigheden voor, welke nopen tot overschrijding van dit tijdvak, dan kan met toestemming van de bevoegde autoriteit van het land waar de tijdelijke werkzaamheden worden verricht, de wetgeving van het land van uitzending nog gedurende een tijdvak van ten hoogste twaalf maanden worden toegepast.

Het bepaalde in *artikel 11* is opgenomen om iedere twijfel ten aanzien van het al dan niet verzekerd zijn uit te sluiten, in de gevallen dat de van toepassing zijnde verzekeringswet het wonen in het betrokken land als een voorwaarde voor het verzekerd zijn stelt.

In *artikel 13* worden de voorwaarden genoemd waaraan de werknemer en de hem vergezellende leden van zijn gezin moeten voldoen voor het recht op verstrekkingen en uitkeringen bij ziekte en moederschap, wanneer hij zich van het ene naar het andere land heeft begeven om aldaar arbeid te verrichten. Voorts worden genoemd de voorwaarden onder welke hij nog recht op verstrekkingen en uitkeringen kan ontlennen aan de wettelijke regelingen, waaraan hij vóór zijn vertrek naar het andere land onderworpen was.

Artikel 14 geeft de voorwaarden aan, waaronder de in een der beide landen verzekerde werknemer, en eventueel de hem vergezellende gezinsleden, recht op prestaties van de ziekteverzekering hebben, wanneer zij zich tijdelijk (bij voorbeeld wegens vakantie of detachering) in het andere land bevinden.

De in een van beide landen verzekerde werknemer, die aldaar ziek wordt, kan toestemming krijgen om zich in het andere land te laten behandelen of aldaar in het verband van zijn gezin van zijn ziekte te herstellen. Hij behoudt dan zijn recht op uitkeringen en verstrekkingen. Wat Nederland betreft, zal deze toestemming gegeven kunnen worden door de bedrijfsvereniging, waarbij de werkgever van de betrokken werknemer aangesloten is. De wijze waarop de gemaakte kosten worden vergoed en de tarieven, welke hierbij in acht worden genomen, zullen ingevolge *artikel 18*, tweede lid, van het verdrag nader worden geregeld bij een administratief akkoord.

Het verdrag regelt voorts in *artikel 15* het recht op verstrekkingen voor gezinsleden die niet wonen in het land waar de werknemer voor hen premie betaalt. Voor in Nederland verzekerde werknemers is deze regeling beperkt tot werknemers die onder verplichte verzekering, zoals geregeld in de Ziekenfondswet, vallen. Een zelfde beperking geldt voor hen die in Tunesië wonen en in het genot zijn van een uitkering ingevolge de AOW, AWW, AAW of WAO, niet samenlopend met een Tunesische overeenkomstige uitkering. Wanneer een in het ene land wonende uitkeringsgerechtigde, als hiervoren bedoeld, tijdelijk in het andere land verblijft, kan hij daar, indien nodig voor dezelfde verstrekkingen bij ziekte in aanmerking komen als waarop de actieven ingevolge *artikel 14*, eerste lid van het verdrag recht hebben. Hetzelfde geldt voor de gezinsleden van deze uitkeringsgerechtigde (*artikel 17*).

Aangezien de wetgevingen van Nederland en Tunesië op het terrein van de uitkeringen bij invaliditeit en langdurige arbeidsongeschiktheid beide gebaseerd zijn op het risicobeginsel, is in *artikel 20* bepaald, dat de desbetreffende uitkeringen uitsluitend worden verleend overeenkomstig de wettelijke regeling welke op de belanghebbende van toepassing is op het tijdstip waarop de arbeidsongeschiktheid, gevolgd door invaliditeit intreedt.

Het bij de Nederlandse algemene ouderdomsverzekering gevolgde systeem van pensioenberekening brengt met zich, dat een werknemer die zijn gezin in Tunesië heeft moeten achterlaten, zonder nadere voorziening tijdens zijn werkzaamheden in Nederland slechts de helft van het gehuwdenpensioen kan opbouwen. *Artikel 32* voorziet in een pensioenberekening waarbij de jaren gedurende welke de echtgenote in Tunesië is blijven wonen, meetellen. Ten einde het ontstaan van dubbele aanspraken te voorkomen is bepaald, dat de tijdvakken gedurende welke de in Tunesië achtergebleven echtgenote van de werknemer aldaar zelf verzekerd is of zelf ouderdomspensioen geniet, bij de berekening van het AOW-pensioen buiten beschouwing moeten blijven.

Ten behoeve van de nagelaten betrekkingen van in Tunesië verzekerde personen – die ook verzekerd zijn geweest ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet – en die aan de Tunesische wetgeving ten gevolge van lacunes in hun verzekeringscarrière geen recht op een volledig overlevingspensioen kunnen ontlenen, zijn in de *artikelen 24, tweede lid, 25, e.v.* bijzondere voorzieningen getroffen. De geëindigde verzekering ingevolge de Algemene Weduwen- en Wezenwet biedt bedoelde nagelaten betrekkingen in beginsel geen aanspraken meer. In verband hiermede voorzien bedoelde artikelen in de mogelijkheid, dat Nederland een gedeelte van het weduwenpensioen naar rato van de duur van de verzekering in Nederland, toekent.

Opgemerkt zij, dat de nagelaten betrekkingen van in Nederland verzekerde werknemers, die ook in Tunesië verzekerd zijn geweest, zonder een beroep op de bepalingen van het verdrag in beginsel aanspraak kunnen maken op toekenning van een Tunesisch overlevingspensioen. Wordt een dergelijk pensioen toegekend, dan zal dat worden vastgesteld met inachtneming van de regels, neergelegd in de artikelen 25 tot en met 28. Hetzelfde geldt in die gevallen, dat de aanspraak slechts ontstaan kon door de samenstelling van tijdvakken, als voorzien in artikel 24.

Mocht een werknemer van Tunesische nationaliteit op de dag van zijn overlijden meer dan één echtgenote hebben, dan zal slechts één weuwpensioen ingevolge de AWW worden toegekend. Rekening houdend met het persoonlijk statuut van de verzekerde zal het weduwenpensioen over zijn weduwen verdeeld worden. Het op grond van artikel 30 van het verdrag tot stand te brengen administratief akkoord zal deze verdeling nader regelen.

Artikel 38 In het kader van de maatregelen tot het tegengaan van de tewerkstelling van spontaan binnengekomen buitenlandse werknemers is overeengekomen, dat een Tunesische werknemer, die in Nederland werkloos wordt, in Nederland slechts uitkering ingevolge de Werkloosheidswet en de Wet Werkloosheidsvoorziening kan genieten indien hij overeenkomstig de desbetreffende wettelijke bepalingen tot de Nederlandse arbeidsmarkt is toegelaten.

Het verdrag dat voor onbepaalde tijd is gesloten heeft een opzeggingstermijn van zes maanden. Op grond van het bepaalde in artikel 1, letter a, geldt het verdrag voor het grondgebied van het Koninkrijk in Europa.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken,
L. de Graaf

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
D. F. van der Mei

De Staatssecretaris van Volksgezondheid en Milieuhygiëne,
E. Veder-Smit